

Komponenty Hornického regionu Erzgebirge / Krušnohoří

Hornický region Erzgebirge / Krušnohoří tvoří 22 komponent. Jejich výběr je zaměřen na opodstatnění mimořádné univerzální hodnoty a na představení charakteristických znaků regionu, které jsou v mezinárodním srovnání jedinečné. Na saské straně bylo vybráno 17 komponent a na české straně pět komponent. Všechny komponenty jako jeden celek tvoří statek světového dědictví. Aby bylo možné zprostředkovat rozsáhlejší historické dědictví, které zde hornictví zanechalo, byly jako „přidružené objekty“ doplněny další jednotlivé lokality.

Saské komponenty světového dědictví:

- 1 Vrcholně středověké stříbrné doly v Dippoldiswalde
- 2 Hornická krajina Altenberg-Zinnwald
- 3 Správní sídlo Lauenstein
- 4 Montánní krajina Freiberg
- 5 Hornická krajina Hoher Forst
- 6 Montánní krajina Schneeberg
- 7 Schindlerova továrna na modrou barvu
- 8 Montánní krajina Annaberg-Frohnau
- 9 Hornická krajina Pöhlberg
- 10 Hornická krajina Buchholz
- 11 Historické centrum Marienbergu
- 12 Hornická krajina Lauta
- 13 Hornická krajina Ehrenfriedersdorf
- 14 Komplex vycezovací hutě v Grünthalu
- 15 Hornická krajina Eibenstock
- 16 Hornická krajina Rother Berg
- 17 Hornická krajina těžby uranové rudy

České komponenty světového dědictví:

- 18 Hornická krajina Jáchymov
- 19 Hornická krajina Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná
- 20 Rudá věž smrti
- 21 Hornická krajina Krupka
- 22 Hornická krajina Vrch Měděnců

Přidružené objekty

- 1 Automobilka Elite
- 2 Porcelánka Kahla, pobočný závod Freiberg
- 3 Lovecký zámek Augustusburg
- 4 Vápenka Lengefeld
- 5 Příkop Grüner Graben v Pobershau
- 6 Památky uměleckého řemesla v Seiffenu
- 7 Papírna v Niederzönitz
- 8 Geotop Scheibenberg
- 9 Železárna Schmalzgrube
- 10 Nálezna jáma St. Andreas / Weiße Erden Zeche
- 11 Panský dům Auerhammer
- 12 Továrna Wellner na přístroje a stříbrné zboží
- 13 Schneeberský plavební kanál
- 14 Geotop Roter Kamm
- 15 Zámek Schwarzenberg
- 16 Ředitelství společnosti Wismut v Chemnitzu
- 17 Hornická nemocnice v Erlabrunnu
- 18 Památky těžby černého uhlí v Oelsnitz v Krušných horách
- 19 Vápenka Háj, Česko

Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V.
 c/o Wirtschaftsförderung Erzgebirge GmbH
 Adam-Ries-Straße 16 | 09456 Annaberg-Buchholz
 Telefon +49 3733 14 50 | Fax +49 3733 14 51 45
 kontakt@wfe-erzgebirge.de

www.montanregion-erzgebirge.de

Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.
 Farní 2 | 362 35 Abertamy (CZ)
 Telefon +420 353 892333
 starostaab@seznam.cz
 www.montanregion.cz

Tourismusverband Erzgebirge e. V.
 Adam-Ries-Straße 16 | 09456 Annaberg-Buchholz
 Tel. +49 3733 18800-0 | Fax +49 3733 1880020
 info@erzgebirge-tourismus.de
 www.erzgebirge-tourismus.de

Vydavatel:
 Wirtschaftsförderung Erzgebirge GmbH

Texty:
 TU BA Freiberg / IWTG (Albrecht, Hansell) und WFE GmbH

Úprava:
 599media GmbH

Obrázky:
 WFE GmbH, Jens Kugler,
 AEROBILD 2000-04509
 Löbnitz - Sachsen,
 A. Gaube, Jaroslav Kloub,
 TVE (F. Graetz),
 BUR Werbeagentur GmbH

Hornický region Erzgebirge / Krušnohoří Světové dědictví UNESCO

Více než 800 let hornictví | 2 země | 1 dědictví

Organisation der Vereinten Nationen für Bildung, Wissenschaft und Kultur

Montanregion Erzgebirge/Krušnohoří
 Welterbe seit 2019

Mimořádná univerzální hodnota

Čím je Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří výjimečný v celosvětovém kontextu?

Hornický region Erzgebirge / Krušnohoří:

- ▶ je výjimečným důkazem vynikajících technologických a vědeckých vymožeností od renesance až po novověk, které měly svůj původ v česko-saském rudném hornictví a významně ovlivnily vývoj v ostatních hornických oblastech.
- ▶ je mimořádným svědectvím o dalekosáhlém vlivu hornictví na všechny společenské oblasti, který je patrný i v nehmotném rozměru živých tradic, nápadů a představ krušnohorské kultury.
- ▶ představuje soudržnou kulturní krajinu, jejímuž hospodářství dominovalo od 12. do 20. století důlní průmysl, kterou můžeme dodnes spatřovat v hornických městech a přidružených hornických krajinách a v celosvětovém kontextu je tudíž naprosto jedinečná.

Světové dědictví zahrnuje celkem 22 komponent: 17 na německé a pět na české straně. Společně zprostředkovávají obraz hornické kulturní krajiny ovlivněné báňským průmyslem.

Vybrané kulturní krajiny a jejich charakteristické pozůstatky po těžební činnosti reprezentují význam regionu z globálního hlediska, nejdůležitější oblasti těžby rud a období česko-saského rudného hornictví. Každá komponenta zahrnuje různé objekty související s báňským průmyslem (asi 400 objektů jen na saské straně).

Komponenty se skládají z nadzemních i podzemních památek báňského průmyslu, historických hornických měst a charakteristických krajinných prvků, jako jsou pinkové a haldové tahy.

Výjimečný univerzální význam tohoto světového dědictví vyplývá výhradně ze spojení všech 22 komponent.

Přehled najdete zde:

www.montanregion-erzgebirge.de
www.montanregion.cz

Struktura komponent

Ve kterých oblastech regionu je patrný vliv hornictví?

V Krušných horách se dochovalo mnoho historických památek po hornictví. Tyto památky svědčí o formujícím vlivu báňského průmyslu na rozvoj krajiny i měst, stejně jako na umění, kulturu, vědu a techniku.

Mezi viditelné stopy těžby v krajině patří mimo jiné sejповé oblasti, pinkové a haldové tahy či vodohospodářská zařízení, jako jsou vodní příkopy, rybníky nebo kanály. Součástí světového dědictví jsou však i zemědělské stavby (např. krajina s agrárními valy) a lesní oblasti, které přímo souvisí s osídlováním a rozvojem kulturní hornické krajiny.

Hlavní pozornost dále patří nadzemním a podzemním hornickým komplexům, které přinesly světu mnohé technologické i vědecké vymoženosti. Patří sem i šachty a hutní komplexy z různých epoch – podzemní poruby, komory na vodní kola či strojovny se zachovalou technologií (např. vodní kola či vodosloupcové stroje) a stopy po těžbě (např. po dobývání ohněm).

O bohatství, které v průběhu staletí přinesl báňský průmysl, svědčí velkolepá hornická města se svými správními, sakrálními a světskými budovami. Na saské a české straně je zastoupeno celkem sedm historických městských center.

Přeshraniční charakter

Jakým způsobem je v rámci světového dědictví UNESCO představeno české Krušnohoří?

Světové dědictví UNESCO je přeshraniční projekt mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou. Vývoj související s báňským průmyslem byl po staletí úzce propojen, a to bez ohledu na politickou hranici. Jako dokumentace těchto vzájemných vztahů mezi saskou a českou částí Krušných hor slouží pět českých komponent, včetně hornických krajin v okolí Jáchymova a Božího Daru a hornické krajiny Krupka.

Z regionu – pro region

Jak je organizován management pro světové dědictví UNESCO?

Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří byl dne 6. července 2019 zapsán na Seznam světového dědictví. Rozhodl o tom Výbor světového dědictví na svém 43. zasedání v ázerbájdžánském Baku. Nápad a podpora nominace na zápis na Seznam světového dědictví vzešly z iniciativy angažovaných občanů a institucí na obou stranách hranice, kteří své síly spojili v roce 2003 v rámci spolku Förderverein Montanregion Erzgebirge e. V.

Závazným zapojením zemských okresů, měst a obcí jako nositelů projektu na saské i české straně bylo umožněno zapsání na Seznam světového dědictví UNESCO.

Ochranu, zachování i prezentaci budoucího světového dědictví UNESCO zajišťuje na německé straně spolek Verein Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V., jehož členy jsou zúčastněné obce a okresy. Na české straně pak nese odpovědnost za tento projekt obecně prospěšná společnost Montanregion Krušné hory – Erzgebirge o.p.s.

Zažít světové dědictví

Jak lze objevovat světové dědictví UNESCO?

Idivlické krajiny, unikátní říční údolí a malebné vesnice mají svůj původ ve více než 800leté historii hornictví, kterému Krušnohoří vděčí za své bohatství, název i hospodářský význam. Region je také známý svými hluboce zakořeněnými tradicemi a zvyky, které jsou dodnes provozovány ve své původní podobě. Například tradice hornických přehlídek a slavnostní poslední šichty před Vánoci (tzv. Mettenschicht) jsou ještě dnes pevnou součástí zimy a vánočního času v Krušných horách.

Krušné hory lákají na mimořádnou nabídku na povrchu i pod ním. Za návštěvu stojí mnoho podzemních „klenotnic“, které lze výborně spojit s atraktivními cyklistickými, turistickými a relaxačními možnostmi v krušnohorské krajině.

